

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020386	Marco do Camballón	Vila de Cruces	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CMSSC01	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0217	Atención hixiénica	2022/2023	5	87	104

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARIA CARMEN PENAS BLANCO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión departamento

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O título de Técnico/a en Atención a persoas en situación de dependencia está determinado polo Real Decreto 1593/2011, do 4 de novembro e o Decreto 226/2012, do 18 de outubro, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ao título de técnico en Atención a Persoas en Situación de Dependencia (DOG nº228, de 29 de novembro de 2012).

A. Contorno profesional.

As persoas que obteñan este título han de exercer a súa actividade no sector de servizos ás persoas, de carácter asistencial, psicosocial e de apoio á xestión doméstica.

As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

- * Coidador/a de persoas en situación de dependencia en institucións e/ou domicilios.
- * Coidador/a en centros de atención psiquiátrica.
- * Xerocultor/a.
- * Governante/a e subgovernante/a de persoas en situación de dependencia en institucións.
- * Auxiliar responsable de planta de residencias de maiores e persoas con discapacidade.
- * Auxiliar de axuda a domicilio.
- * Asistente de atención domiciliaria.
- * Traballador/a familiar.
- * Auxiliar de educación especial.
- * Asistente persoal.
- * Teleoperador/a de teleasistencia.

B. Prospectiva do título no sector ou nos sectores.

1. As medidas establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, así como o aumento de persoas da terceira idade, fai previsible unha alta inserción laboral e unha tendencia de crecemento estable.
2. A diminución de coidadores informais no ámbito familiar derivada da situación socioeconómica e laboral das familias ha redundar tamén nunha maior empregabilidade das persoas con esta titulación.
3. O forte crecemento dos servizos de atención diúrna que se observa vai requirir profesionais con maior competencia e versatilidade na realización de actividades de apoio psicosocial.
4. A asistencia para a autonomía persoal, que aparece como sector emerxente, esixe profesionais con competencias relacionadas coa función de acompañamento.
5. A progresiva implantación das novas tecnoloxías fai necesaria unha actualización permanente neste campo, para se adaptar aos cambios que se vaian introducindo nas institucións e no propio domicilio.

C. Perfil profesional.

O perfil profesional do título de técnico en atención a persoas en situación de dependencia determínase pola súa competencia xeral, polas súas competencias profesionais, persoais e sociais, así como pola relación de cualificacións e, de ser o caso, unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas no título.

D. Competencia xeral.

A competencia xeral deste título consiste en atender as persoas en situación de dependencia no ámbito domiciliario e institucional, co fin de manter e mellorar a súa calidade de vida, realizando actividades asistenciais e non asistenciais, psicosociais e de apoio á xestión doméstica, aplicando medidas e normas de prevención e seguridade, e derivándoas a outros servizos en caso necesario.

E. Competencias profesionais, persoais e sociais.

As competencias profesionais, persoais e sociais deste título son as que se relacionan:

- a) Determinar as necesidades asistenciais e psicosociais da persoa en situación de dependencia mediante a interpretación da información obtida acerca da persoa a través do plan de atención individual, respectando a súa confidencialidade.
- b) Organizar as actividades de atención ás persoas en situación de dependencia, favorecendo a súa colaboración e a da familia, e tendo en conta as directrices establecidas no plan de atención individualizada.
- c) Realizar as tarefas de hixiene persoal e vestidura das persoas en situación de dependencia, achegando a axuda precisa, favorecendo ao máximo a súa autonomía nas actividades da vida diaria e mantendo cara a elas unha actitude de respecto e profesionalidade.
- d) Organizar a intervención relativa á alimentación, supervisando os menús, preparando os alimentos e administrándoos en caso necesario.
- e) Xestionar a documentación básica e o orzamento da unidade de convivencia, cun óptimo aproveitamento dos recursos e asegurando a viabilidade da xestión económica.
- f) Realizar as actividades de mantemento e limpeza do domicilio, garantindo as condicións de habitabilidade, hixiene e orde, con criterios de calidade, seguridade e coidado do ambiente e, de ser o caso, tramitando a documentación pertinente.
- g) Realizar as intervencións relacionadas co estado físico das persoas en situación de dependencia, seguindo as pautas establecidas e amosando en todo momento respecto pola súa intimidade.
- h) Realizar os traslados, as mobilizacións e o apoio á deambulación das persoas en situación de dependencia, em-pregando os protocolos e as axudas técnicas necesarias, seguindo as pautas marcadas no plan de atención individual (PAI) e adoptando medidas de prevención e seguridade.
- i) Aplicar medidas de prevención e seguridade tanto para as persoas en situación de dependencia como para o persoal profesional, en distintos ámbitos de intervención.
- j) Dar resposta a situacións de emerxencia e risco para a saúde no desenvolvemento da actividade profesional, aplicando técnicas de primeiros auxilios.
- k) Pór en práctica intervencións de apoio psicosocial, empregando axudas técnicas, apoios de comunicación e tecnoloxías da información e da comunicación, e seguindo as pautas marcadas no plan de atención individual.
- l) Aplicar técnicas e estratexias para o mantemento e o desenvolvemento das habilidades de autonomía persoal e social das persoas en situación de dependencia, empregando axudas técnicas e de comunicación consonte as pautas marcadas no plan de atención individual.
- m) Realizar tarefas de acompañamento e asistencia persoal, respectando as directrices do plan individual de vida independente e as decisións da persoa usuaria.
- n) Asesorar as persoas en situación de dependencia, as familiares e o persoal coidador non formal, proporcionándolles pautas de actuación no coidado e na atención asistencial e psicosocial, e adecuando a comunicación e as actitudes ás características das persoas interlocutoras.
- ñ) Resolver as continxencias con iniciativa e autonomía, amosando unha actitude autocrítica e procurando alternativas para favorecer o benestar das persoas en situación de dependencia.
- o) Colaborar no control e no seguimento das actividades asistenciais, psicosociais e de xestión domiciliaria, cubrindo os rexistros oportunos, manexando as aplicacións informáticas do servizo e comunicando as incidencias detectadas.
- p) Xestionar as chamadas entrantes e saíntes do servizo de teleasistencia, recibíndoas e emitíndoas segundo os protocolos establecidos, utilizando aplicacións informáticas e ferramentas telemáticas.
- q) Adaptarse ás novas situacións laborais orixinadas por cambios tecnolóxicos e organizativos nos procesos productivos, actualizando os seus coñecementos, utilizando os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida e as tecnoloxías da información e da comunicación.
- r) Actuar con responsabilidade e autonomía no ámbito da súa competencia, organizando e desenvolvendo o traballo asignado, e cooperando ou traballando en equipo con outros profesionais no contorno de traballo.
- s) Resolver de xeito responsable as incidencias relativas á súa actividade, e identificar as súas causas, dentro do ámbito da súa competencia e da súa autonomía.
- t) Comunicarse eficazmente, respectando a autonomía e competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.

- u) Aplicar os protocolos e as medidas preventivas de riscos laborais e protección ambiental durante o proceso productivo, para evitar danos nas persoas, no contexto laboral e no ambiente.
- v) Aplicar procedementos de calidade e de accesibilidade e deseño universais nas actividades profesionais incluídas nos procesos de produción ou prestación de servizos.
- w) Realizar a xestión básica para a creación e o funcionamento dunha pequena empresa, e ter iniciativa na súa actividade profesional.
- x) Exercer os dereitos e cumprir as obrigas derivadas da actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación, participando activamente na vida económica, social e cultural.

F. Obxectivos xerais.

Os obxectivos xerais deste ciclo formativo son os seguintes:

- a) Identificar técnicas e instrumentos de observación e rexistro, e selecciónalos en función das características das persoas en situación de dependencia e do plan de atención individualizado, para determinar as súas necesidades asistenciais e psicosociais.
- b) Interpretar as directrices do programa de intervención, adecuándoas ás características e ás necesidades das persoas en situación de dependencia, para organizar as actividades asistenciais e psicosociais.
- c) Identificar as posibilidades e as limitacións das persoas en situación de dependencia, seleccionando o tipo de axuda segundo os seus niveis de autonomía e autodeterminación, para a realización das actividades de hixiene persoal e vestidura, seguindo as pautas marcadas no plan de atención individualizado.
- d) Interpretar as prescricións dietéticas establecidas no plan de atención individualizado, adecuando os menús e a preparación de alimentos, para organizar a intervención relacionada coa alimentación.
- e) Identificar as necesidades de apoio á inxestión das persoas en situación de dependencia, tendo en conta a súa relación coas técnicas e os soportes de axuda, para administrar os alimentos.
- f) Analizar procedementos de administración e control de gastos en relación cos recursos e as necesidades das persoas en situación de dependencia, para xestionar o orzamento da unidade de convivencia.
- g) Identificar procedementos de mantemento do domicilio, e seleccionar os recursos e os medios necesarios que garantan as condicións de habitabilidade, hixiene e orde, con criterios de calidade, seguridade e coidado ambiental, para realizar as actividades de mantemento e limpeza.
- h) Seleccionar técnicas de preparación para a exploración, a administración e o control de medicación e recollida de mostras da persoa en situación de dependencia, en relación coas súas características e as pautas establecidas para levar a cabo intervencións relacionadas co estado físico.
- i) Seleccionar procedementos e axudas técnicas, seguindo as directrices do plan de atención individualizado e adecuándoos á situación das persoas en situación de dependencia, para realizar traslados, mobilizacións e apoio á de-ambulacón.
- j) Identificar factores de risco en relación coas medidas de prevención e seguridade, para aplicar as medidas adecuadas para preservar a integridade das persoas en situación de dependencia e dos propios profesionais.
- k) Seleccionar técnicas de primeiros auxilios, seguindo os protocolos establecidos para actuar en situacións de emerxencia e risco para a saúde no desenvolvemento da súa actividade profesional.
- l) Analizar estratexias psicolóxicas, rehabilitadoras, ocupacionais e de comunicación, adecuándoas a circunstancias específicas da persoa en situación de dependencia, para realizar intervencións de apoio psicosocial acordes coas directrices do plan de atención individualizado.
- m) Identificar sistemas de apoio á comunicación en relación coas características da persoa, para o desenvolvemento e o mantemento de habilidades de autonomía persoal e social.
- n) Seleccionar axudas técnicas e de comunicación en relación coas posibilidades e as características da persoa en situación de dependencia, para favorecer as habilidades de autonomía persoal e social, e as posibilidades de vida independente.
- ñ) Identificar os principios de vida independente en relación coas características da persoa e do contorno, para promover a súa autonomía e participación social.
- o) Analizar os elementos críticos do plan individual de vida independente en relación coas decisións de cada persoa, para realizar as tarefas de acompañamento e asistencia persoal.
- p) Seleccionar estilos de comunicación e actitudes en relación coas características da persoa interlocutora, para asesorar as persoas en

situación de dependencia, as familias e o persoal cuidador non formal q) Identificar os protocolos de actuación en relación coas continxencias, para as resolver con seguridade e eficacia.

- r) Formalizar os instrumentos de control e seguimento, aplicando os protocolos, para colaborar no control e no seguimento nas actividades asistenciais, psicosociais e de xestión.
- s) Identificar ferramentas telemáticas e aplicacións informáticas, e seleccionar os protocolos establecidos para a emisión, a recepción e a xestión de chamadas do servizo de teleasistencia.
- t) Analizar e utilizar os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida e as tecnoloxías da información e da comunicación, para aprender e actualizar os seus coñecementos, recoñecendo as posibilidades de mellora profesional e persoal, para se adaptar a diversas situacións profesionais e laborais.
- u) Desenvolver traballos en equipo e valorar a súa organización, participando con tolerancia e respecto, e tomar decisións colectivas ou individuais, para actuar con responsabilidade e autonomía.
- v) Adoptar e valorar solucións creativas ante problemas e continxencias que se presenten no desenvolvemento dos procesos de traballo, para resolver de xeito responsable as incidencias da súa actividade.
- w) Aplicar técnicas de comunicación, adaptándose aos contidos que se vaian transmitir, á súa finalidade e ás características dos receptores, para asegurar a eficacia do proceso.
- x) Analizar os riscos ambientais e laborais asociados á actividade profesional en relación coas súas causas, co fin de fundamentar as medidas preventivas que se vaian adoptar, e aplicar os protocolos correspondentes, para evitar danos propios, nas demais persoas, no contorno e no ambiente.
- y) Analizar e aplicar as técnicas necesarias para dar resposta á accesibilidade e o deseño universais.
- z) Aplicar e analizar as técnicas necesarias para mellorar os procedementos de calidade do traballo no proceso de aprendizaxe e no sector produtivo de referencia.
- aa) Utilizar procedementos relacionados coa cultura emprendedora, empresarial e de iniciativa profesional, para realizar a xestión básica dunha pequena empresa ou emprender un traballo.
- ab) Recoñecer os dereitos e deberes como axente activo na sociedade, tendo en conta o marco legal que regula as condicións sociais e laborais para participar na cidadanía democrática.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), c), h), i), j), p), q), r), v), w), x) e z) do ciclo formativo, e as competencias a), b), c), g), h), i), n), ñ), o), s), t), u) e v).

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Limpeza, desinfección e esterilización.	Contexto idóneo de estancia do usuario. Tipos de cama e a súa realización. Fundamento e técnicas de limpeza, desinfección e esterilización.	39	35
2	A pel e a súa hixiene	A pel e lesións. Prevención e tratamento das úlceras por presión. Hixiene corporal según as necesidades	35	35
3	Xestión de mostras e residuos biolóxicos	Recollida de mostras biolóxicas e xestión das eliminacións e residuos biolóxicos	20	20
4	Técnicas especiais	Coidados postmortem e tratamento de produtos ortoprotésicos	10	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Limpeza, desinfección e esterilización.	39

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Organiza as actividades de hixiene das persoas en situación de dependencia e o seu contorno, en relación coas súas características e coas súas necesidades.	NO
RA3 - Aplica técnicas de hixiene do contorno, logo de seleccionar os procedementos e os materiais con criterios de eficacia, prevención e seguridade.	NO
RA4 - Realiza o control e o seguimento das actividades de atención hixiénica, para o que analiza os protocolos de observación e rexistro establecidos.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.5 Comprobase que as condicións ambientais sexan as adecuadas para atender as necesidades específicas da persoa.
CA3.1 Descríbense as condicións hixiénico-sanitarias e de orde da habitación da persoa usuaria.
CA3.2 Aplícanse diversas técnicas de realización e limpeza da cama da persoa usuaria, adaptadas ao seu estado e ás súas condicións para favorecer a súa comodidade e o seu confort.
CA3.3 Descríbense as medidas xerais de prevención das doenzas transmisibles.
CA3.4 Descríbense os principios das técnicas de illamento en función do estado da persoa.
CA3.5 Aplícanse os métodos e as técnicas de limpeza, desinfección e esterilización de materiais de uso común, respectando os controis de calidade deses procesos e a normativa no tratamento de residuos.
CA3.5.1 Aplícanse os métodos e as técnicas de limpeza, desinfección e esterilización de materiais de uso común, respectando os controis de calidade deses procesos
CA3.6 Adoptáronse medidas de prevención, de seguridade e de protección individual no transcurso das actividades de hixiene.
CA3.7 Informouse a persoa usuaria, a familia e as persoas coidadoras informais con respecto ás condicións hixiénicas que debe cumprir o contorno.
CA3.8 Informouse a persoa usuaria e as persoas coidadoras non profesionais con respecto á utilización dos produtos e dos materiais necesarios para a hixiene do contorno.
CA3.11 Descríbense as técnicas de limpeza, desinfección e esterilización dos materiais e utensilios segundo as necesidades de prevención e seguridade
CA3.12 Identifícanse os distintos tipos de camas e accesorios posibles
CA4.2 Recolleuse información sobre as actividades relativas á hixiene da persoa usuaria e do seu contorno, e ás continxencias xurdidas.
CA4.2.2 Recolleuse información sobre as actividades relativas á hixiene do contorno da persoa usuaria, e ás continxencias xurdidas

4.1.e) Contidos

Contidos
Hixiene persoal e ambiental.
Hixiene ambiental

Contidos

Identificación dos principais signos de falta de hixiene persoal e ambiental.

Identificación dos principais signos de falta de hixiene ambiental

Papel do persoal técnico en atención a persoas en situación de dependencia.

Esterilización de material e utensilios

Valoración das condicións hixiénico-sanitarias do contorno da persoa en situación de dependencia.

Limpeza e desinfección de material e utensilios.

Principios básicos de desinfección.

Identificación dos principios básicos aplicables á limpeza do material sanitario: procedementos de limpeza.

Identificación de principios básicos de esterilización de material: métodos físicos e químicos.

Preparación de disolucións e dilucións.

Aplicación de métodos de esterilización.

Carros de curas.

Importancia da eficiencia na aplicación dos métodos de esterilización.

Tipos de camas, accesorios e lenzaría.

Realización de camas ocupadas e desocupadas.

Habitación da persoa institucionalizada: condicións ambientais.

Prevenición e control de infeccións. Procedementos de illamento e prevención de doenzas transmisibles: Etioloxía das doenzas nosocomiais. Doenzas susceptibles de illamento.

Aplicación de técnicas de lavado de mans.

Aplicación de técnicas de colocación de gorro, máscara, luvas estériles e batas estériles.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A pel e a súa hixiene	35

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Organiza as actividades de hixiene das persoas en situación de dependencia e o seu contorno, en relación coas súas características e coas súas necesidades.	NO
RA2 - Aplica técnicas de hixiene e aseo persoal, para o que analiza as necesidades e as condicións da persoa en situación de dependencia e o seu contorno.	NO
RA4 - Realiza o control e o seguimento das actividades de atención hixiénica, para o que analiza os protocolos de observación e rexistro establecidos.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Interpretouse o plan de coidados individualizado da persoa en situación de dependencia.
CA1.2 Identifícaronse as atencións hixiénicas requiridas por unha persoa, tendo en conta o seu estado de saúde e o seu nivel de dependencia.
CA1.3 Relacionáronse as circunstancias da persoa en situación de dependencia coas dificultades que implican na súa vida cotiá.
CA1.4 Identifícaronse as características do contorno que favorecen ou dificultan a autonomía da persoa e o seu estado de hixiene persoal.
CA1.6 Argumentouse a necesidade de coñecer as posibilidades de autonomía e participación da persoa nas actividades hixiénico-sanitarias e de mantemento das súas capacidades físicas.
CA1.7 Seleccionáronse os recursos necesarios indicados no plan de coidados individualizado ou no plan de vida independente.
CA1.8 Propuxéronse axudas técnicas adecuadas para facilitar a autonomía da persoa na satisfacción das súas necesidades de hixiene.
CA2.1 Explicáronse as principais medidas preventivas das úlceras por presión, así como os produtos sanitarios para a súa prevención e o seu tratamento.
CA2.2 Aplicáronse os procedementos de aseo e hixiene persoal, total ou parcial, en función do estado e das necesidades da persoa.
CA2.3 Realizáronse técnicas de vestidura e calzado, tendo en conta as necesidades e o nivel de autonomía da persoa.
CA2.4 Amosouse sensibilidade cara á necesidade de potenciar a autonomía da persoa.
CA2.7 Adoptáronse medidas de prevención, seguridade e protección individual no transcurso das actividades de hixiene.
CA2.8 Informáronse as persoas en situación de dependencia e as persoas coidadoras non profesionais en relación aos hábitos hixiénicos saudables, sobre os produtos e os materiais necesarios, e sobre a súa correcta utilización.
CA2.9 Aplicáronse as medidas de prevención e tratamento das úlceras por presión
0CA2.10 Describíronse as características anatomofisiolóxicas básicas e alteracións máis frecuentes da pel.
CA4.1 Identifícaronse as características que deben reunir os protocolos de observación, control e seguimento do estado de hixiene persoal das persoas usuarias e do seu contorno.
CA4.2 Recolleuse información sobre as actividades relativas á hixiene da persoa usuaria e do seu contorno, e ás continxencias xurdidas.
CA4.2.1 Recolleuse información sobre as actividades relativas á hixiene da persoa usuaria e ás continxencias xurdidas

Criterios de avaliación
CA4.3 Cubríronse protocolos manuais e informatizados de observación, seguindo as pautas establecidas en cada caso.
CA4.4 Obtívose información da persoa ou das persoas ao seu cargo mediante diferentes instrumentos.
CA4.5 Aplicáronse as técnicas e os instrumentos de observación previstos para realizar o seguimento da evolución da persoa, e rexistráronse os datos obtidos segundo o procedemento establecido.
CA4.6 Transmítiuse a información polos procedementos establecidos e no momento oportuno.
CA4.7 Argumentouse a importancia do control e do seguimento da atención hixiénica da persoa usuaria para mellorar o seu benestar.

4.2.e) Contidos

Contidos
Hixiene persoal e ambiental.
Hixiene persoal
Identificación dos principais signos de falta de hixiene persoal e ambiental.
Identificación dos principais signos de falta de hixiene persoal
Determinación dos recursos para o aseo e a hixiene.
Toma de conciencia sobre a importancia de favorecer as posibilidades de autonomía da persoa en situación de dependencia nas actividades de aseo e hixiene.
Principios anatomofisiolóxicos da pel e fundamentos de hixiene corporal.
Aplicación de técnicas de aseo e hixiene corporal.
Aplicación das técnicas de hixiene a persoas encamadas.
Prevenición e tratamento de úlceras por presión.
Utilización de axudas técnicas para a hixiene e o aseo.
Valoración da necesidade de hixiene na atención integral da persoa en situación de dependencia.
Aplicación de técnicas e instrumentos de obtención de información sobre a hixiene das persoas en situación de dependencia e o seu contorno: Protocolos de observación e rexistro.
Obtención de información das persoas usuarias e das persoas coidadoras non pr
Aplicación de técnicas e instrumentos para o seguimento das actividades de atención hixiénica.
Utilización de rexistros manuais e informatizados: rexistro do estado das axudas técnicas para a hixiene persoal, e rexistro de incidencias.
Transmisión da información recollida ao equipo interdisciplinar.
Valoración da importancia da precisión e a obxectividade no rexistro dos datos.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Xestión de mostras e residuos biolóxicos	20

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Aplica técnicas de hixiene e aseo persoal, para o que analiza as necesidades e as condicións da persoa en situación de dependencia e o seu contorno.	NO
RA3 - Aplica técnicas de hixiene do contorno, logo de seleccionar os procedementos e os materiais con criterios de eficacia, prevención e seguridade.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.5 Descríbense as técnicas de recollida de mostras e eliminacións, tendo en conta as características da persoa en situación de dependencia.
CA3.5 Aplícanse os métodos e as técnicas de limpeza, desinfección e esterilización de materiais de uso común, respectando os controis de calidade deses procesos e a normativa no tratamento de residuos.
CA3.5.2 Aplícanse os métodos e as técnicas de limpeza, desinfección e esterilización de materias de uso común, respectando a normativa no tratamento de residuos
CA3.9 Aplícanse as medidas de prevención, tratamento e protección individual durante a xestión de mostras e restos biolóxicos

4.3.e) Contidos

Contidos
Técnicas de recollida de eliminacións: colectores de ouriños (cuña e botella).
Coidados do paciente incontinente e colostomizado.
Clasificación e xestión de residuos biolóxicos: precaucións universais.
Medios e técnicas para a recollida e o transporte de mostras biolóxicas.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Técnicas especiais	10

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Aplica técnicas de hixiene e aseo persoal, para o que analiza as necesidades e as condicións da persoa en situación de dependencia e o seu contorno.	NO
RA3 - Aplica técnicas de hixiene do contorno, logo de seleccionar os procedementos e os materiais con criterios de eficacia, prevención e seguridade.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.6 Aplicáronse os procedementos básicos posmortem seguindo o protocolo establecido.
0CA3.10 Aplicáronse as medidas de hixiene dos produtos ortoprotésicos

4.4.e) Contidos

Contidos
Coidados posmortem: finalidade; preparación do cadáver.
Productos ortoprotésicos (CA 3.10)

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exigibles para acadar a avaliación positiva no presente módulo evidenciarán a consecución de todos os resultados de aprendizaxe dun xeito equilibrado e cun grao de participación activa nos traballos e actividades que se desenvolverán ao longo do curso.

Polo tanto, para poder superar o módulo, o alumnado deberá demostrar a adquisición das evidencias de coñecemento, desempeño e produto reflectidos nos criterios de avaliación, necesitando un valor superior de 5 sobre 10 de todos os considerados mínimos exigibles (ou o proporcional do valor asignado a cada criterio de avaliación). Neste módulo todos os criterios de avaliación son considerados mínimos exigibles.

A proporción de nota equivalente as probas de dominio e coñecemento dos criterios de avaliación representarán o 90% da nota. O outro 10% corresponderase co traballo de aula que consistirá na participación activa na realización das tarefas e actividades expostas pola profesora (a profesora poderá pedir en calquera momento a libreta do alumnado para a consulta do traballo realizado).

Para calcular o valor de cada avaliación, farase a suma da nota sacada nas probas de avaliación dos contidos mínimos exigibles (90% da nota) e do traballo na aula (10%).

A cualificación final será calculada segundo as porcentaxes que se lle foron asignando ós criterios de avaliación nas distintas unidades didácticas e o peso da unidade didáctica no módulo.

A cualificación será numérica, entre un e dez, con dous decimais. Consideraranse positivas as puntuacións iguais ou superiores a cinco. Se o primeiro decimal fose igual ou superior a 6, a nota redondearase á alta. Pola contra, se ese primeiro decimal é inferior a 6, a nota será redondeada á baixa.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado que non supere algunha dos criterios de avaliación, poderá realizar as actividades de recuperación que poderán incluír probas escritas, actividades, elaboración ou repetición de prácticas suspensas, coa finalidade de recuperar os criterios de avaliación necesarios. Para superar os exercicios propostos será preciso acadar unha nota igual ou superior a 5 de 10 en todos e cada un deles (ou o proporcional do valor do criterio de avaliación).

Si non superase aínda así algún criterio de avaliación considerado mínimo exigible, realizaráselle unha proba antes da avaliación final.

As actividades de recuperación serán entregadas nun informe individualizado.

As actividades de recuperación tamén serán adaptadas a situación sanitaria que se viva en dito momento, sendo realizadas a través da plataforma dixital usada durante o curso escolar se fose preciso.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado que se atope nesta situación, terá dereito a realizar unha proba extraordinaria de avaliación previa á avaliación final dos módulos correspondentes (artigo 25.5 da Orde do 12 de xullo de 2011), que se realizará no mes de xuño, previa publicación da data acordada no Departamento para a súa realización.

Nesta proba, o alumnado será avaliado de todos os contidos impartidos no módulo ao longo do curso. Esta valorará as evidencias de coñecemento, de produto e de desempeño de todos os criterios de avaliación que determinen o grao de dominio das competencias profesionais do

módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A Programación Didáctica avaliarase polo profesor do módulo e polo propio Departamento ou equipo docente do ciclo, conforme os seguintes criterios de avaliación:

- A) Os resultados das probas de avaliación e do desenvolvemento e asimilación das actividades levadas a cabo polo alumnado foron suficientes.
- B) Detectáronse necesidades non previstas que esixen ser consideradas.
- C) A metodoloxía empregada é idónea para desenvolver as orientacións pedagóxicas plantexadas.
- D) A elección e utilización dos recursos persoais e materiais didácticos é adecuada.
- E) Os materiais curriculares consultados e elaborados son de calidade pedagóxica.
- F) Os instrumentos de avaliación empregados son apropiados para levar a cabo a avaliación inicial, formativa e sumativa.
- G) O alumnado interioriza e integra as aprendizaxes previstas en educación en valores.
- H) As medidas de reforzo educativo son adecuadas para dar resposta ás necesidades específicas de apoio ou ás necesidades educativas especiais dos alumnos.

A profesora fará un seguimento constante das actividades. Para a súa realización utilizarase a aplicación informática da Consellería de Educación, informando mensualmente nas reunións de equipo docente do grao de cumprimento da mesma. No caso de modificacións significativas na programación, estas xustificaranse debidamente e deixarase o correspondente modelo de seguimento, anexo á acta de reunión do equipo docente ou do Departamento da familia profesional. Ao final de curso, a profesora realizará a memoria final do módulo, segundo o modelo establecido, na que se incluírán todas as propostas de mellora feitas durante o ano e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso.

Para a avaliación da práctica docente o alumnado realizará unha enquisa de satisfacción do labor docente por cada avaliación, que serán analizadas polo equipo docente na seguinte reunión de departamento

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A fin de determinar a existencia no grupo de alumnos/as con necesidades de apoio educativo, o equipo docente do ciclo realizará unha reunión inicial nos primeiros quince días do curso para intercambiar a información obtida nas avaliacións iniciais.

O carácter vivo e flexible da programación didáctica permitirá unha adaptación ós distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado. A través das actividades semanais, o profesor fará un seguimento da aprendizaxe do alumnado, quen pode consultar todo tipo de dúbidas e solicitar as explicacións que sexan necesarias.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Enténdese por medidas de atención á diversidade aquelas actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado. Estas medidas clasifícanse en ordinarias e extraordinarias.

Considéranse medidas ordinarias de atención á diversidade todas aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescriptivo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas

diferentes ensinanzas.

Considéranse medidas extraordinarias de atención á diversidade todas aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes.

As medidas de reforzo educativo que se deberán de ter en conta para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados, son:

- * Medidas de atención individual dentro e fóra da aula.
- * Flexibilidade nas estratexias didácticas e educativas.
- * Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.
- * Apoio antes, durante e despois da explicación da unidade didáctica.
- * Potenciación do traballo grupal e da interacción.
- * Novas tecnoloxías da Información e da Comunicación.
- * Adaptación das actividades e probas obxectivas.
- * Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.
- * Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A educación en valores pódese definir como un proceso de desenvolvemento e construción persoal. Educar en valores significa encontrar espazos para que o alumnado sexa capaz de elaborar de forma racional e autónoma os principios de valor, principios que lle van a permitir enfrontarse de forma crítica á realidade, e de maneira que as relacións cos demais estean orientadas por valores como a xustiza, a solidariedade, o respecto e a cooperación.

Os obxectivos das técnicas de educación en valores baséanse no suposto de que os valores se aprenden ao longo do desenvolvemento da vida das persoas, e por tanto poden ser ensinados e transmitidos desde as actividades realizadas na aula, así como desde a propia relación que se establece entre os membros da comunidade educativa, desde os profesores, os padres e os alumnos.

Desde a perspectiva de educación en valores traballamos fundamentalmente estratexias centradas na formación da competencia social e persoal, orientadas á adquisición de valores e desenvolvemento da autonomía, a través do emprego de técnicas de clarificación análise de valores.

Entendemos que a formación de valores pode ser un medio eficaz para previr os comportamentos de risco e, a súa vez, contribuír a que os alumnos valoren a saúde como un ben que hai que conservar e promover.

Para isto, teremos que coñecer os valores sostidos polos alumnos e deseñar un programa educativo de formación, destacando dous aspectos esenciais:

1. Os valores se aprenden, polo que poden ser ensinados.
2. Los valores como preferencias persoais non se impoñen: o individuo os sostén ou non os sostén.

Os temas transversais son contidos de ensinanza-aprendizaxe que non fan referencia a ningunha área en concreto senón que deben tratarse de forma global mediante proxectos compartidos polo profesorado.

Os temas transversais son contidos basicamente actitudinais que van a formar parte da actividade escolar de forma integrada. Son valores importantes tanto para o desenvolvemento persoal e integral do individuo, como para o desenvolvemento dun proxecto de sociedade máis libre e

pacífica, máis respectuosa cara ás persoas e á propia natureza.

A educación en valores componse dos seguintes:

- * Educación moral e cívica.
- * Educación para a paz.
- * Educación para a igualdade de oportunidades de ambos os sexos.
- * Educación ambiental.
- * Educación para a saúde.
- * Educación viaria.
- * Educación do consumidor.
- * Educación para o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación.

Para programar a educación en valores, tarefa complexa na Formación Profesional, o procedemento que se segue é o seguinte:

1. Determinar os temas de educación en valores que, dunha forma natural e non forzada, aparecen nos obxectivos do módulo.
2. Definir os obxectivos específicos a lograr para cada un deles.
3. Indicar as unidades de traballo onde deben aplicarse.
4. Sinalar a metodoloxía a utilizar.
5. Indicar unha proposta de avaliación.

No módulo, aparecen os seguintes valores:

- * Educación moral e cívica.
- * Educación para a paz.
- * Educación para a igualdade de oportunidades de ambos os sexos.
- * Educación ambiental.
- * Educación para a saúde.
- * Educación para o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación.

Educación moral e cívica:

- * Inculcar normas, principios e condutas, que as aprendan e que as doten de forza moral.
- * Formar persoas autónomas, dialogantes, dispostas a comprometerse nunha relación persoal e nunha participación social atendendo ao uso crítico da razón e apertura cara aos demais, respectando os dereitos humanos.
- * Desenvolver formas de pensamento cada vez mellores sobre temas morais e cívicos, pero tamén de aplicalos á vida persoal e colectiva para mellorar ambas.

Educación para a paz:

- * Recoñecer e afrontar as situacións de conflito desde a reflexión serena sobre as súas causas, tomando decisións negociadas para solucionarlas dunha forma creativa, tolerante e non violenta.
- * Actuar na diversidade social e cultural cun espírito aberto, respectuoso e tolerante, recoñecendo a riqueza do diverso como elemento positivo que nos formula o reto permanente de superación persoal e social da nosa convivencia en harmonía.
- * Coñecer e potenciar os dereitos humanos recoñecidos internacionalmente, favorecendo unha actitude crítica, solidaria e comprometida fronte a situacións coñecidas que atenten contra eles, facilitando situacións cotiás que permitan concienciarse de cada un deles.
- * Valorar a convivencia pacífica cos outros e entre os pobos como un ben común da humanidade que favorece o progreso, benestar,

entendemento e comprensión, rexeitando o uso da forza, a violencia ou a imposición fronte ao débil e apreciando os mecanismos do diálogo, do acordo e da negociación en igualdade e liberdade.

Educación para a igualdade de oportunidades de ambos os sexos:

- * Evitar a discriminación por razón de sexo e os valores estereotipados.
- * Incrementar a igualdade de oportunidades, superando a discriminación e fomentando a comunicación e a participación.

Educación ambiental:

- * Recoñecer valores e aclarar conceptos para crear habilidades e actitudes necesarias, tendentes a comprender e apreciar a relación mutua entre o home, a súa cultura e o medio biofísico circundante.
- * Xerar unha conciencia e solucións pertinentes aos problemas ambientais actuais causados por actividades antropoxénicas e os efectos da relación entre o home e o medio ambiente.
- * Aprender a levar unha vida sostible que reduza o impacto humano sobre o medio ambiente e que permita a subsistencia do planeta.
- * Reducir a contaminación, minimizar a xeración de residuos, impulsar a reciclaxe, evitar a sobreexplotación dos recursos e garantir a supervivencia do resto das especies.

Educación para a saúde:

- * Recoñecer o dereito á felicidade das persoas, que é benestar físico, pero tamén equilibrio afectivo e emocional, nun medio social saudable.
- * Promocionar a saúde como un valor apreciado polo alumnado, de forma que adquiran hábitos e costumes para o seu benestar físico e mental e do seu entorno social.
- * Elaborar e interiorizar normas básicas de saúde: hixiene, alimentación, coidado corporal, ...
- * Estimula o interese e o gusto polo deporte e a actividade física como medio para manter unha vida saudable e para o fomento da amizade e a solidariedade.
- * Valorar criticamente situacións e condutas de risco para a saúde, decidindo os medios persoais máis axeitados para evitalas e colaborando con outros grupos sociais para superalas.
- * Participar en actividades institucionais ou de acción cidadá que promovan a saúde, adquirindo compromisos de mellora das deficiencias sanitarias e marxinación doutros colectivos e sociedades subdesenvolvidas.

Educación para o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación:

- * Utilizar as TIC's para a vida diaria persoal, profesional e social do alumnado e do futuro profesional.
- * Preparar aos alumnos para a vida nunha sociedade na que os dispositivos e os sistemas baseados na microelectrónica serán de utilización xeral.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

O departamento de Servizos Socioculturais e á Comunidade estarán en constante relación e coordinación cos demais departamentos didácticos do IES Marco do Camballón.

A colaboración e coordinación na programación, xestión e execución de actividades complementarias ao longo do presente curso escolar, levarase a cabo entre todos os docentes do ciclo formativo de grao medio de atención á persoas en situación de dependencia.

Ao longo do curso, organizarase unha serie de visitas a diferentes recursos de atención a persoas en situación de dependencia, para que o alumnado poida situar a súa formación na realidade social e laboral.

Asemade, será interesante e relevante contar cunha serie de encontros con profesionais do entorno profesional e produtivo do ciclo formativo de atención a persoas en situación de dependencia.

10. Outros apartados

10.1) Fomento da lectura

Participarase na "Hora de lectura" e asesoraranse libros complementarios a temática do módulo.

10.2) COVID-19

Durante o curso escolar predominará a docencia presencial, mantendo uso da plataforma dixital, e intensificandoo no caso de que os membros da comunidade educativa non poidan acudir, e para que poidan seguir realizando as tarefas do módulo. A plataforma de uso será Gsuite. Se a situación sanitaria implica a suspensión da docencia presencial, seguiremos o módulo cas distintas ferramentas que nos ofrece a plataforma usada.

As tarefas de avaliación serán adaptadas ás diversas situacións que se poden presentar:

-Si o alumnado está en situación de illamento domiciliario, realizaráselle a proba tan pronto se incorpore ó centro.

-Si o alumnado está convalacente da enfermidade e o tempo estimado de non asistencia ó centro é superior a un mes, poderase adaptar a proba para ser realizada a través das plataformas dixitais.

-As probas que avalíen as evidencias de desempeño procurarán facerse presencialmente, podendo estar pendente de avaliar o tempo que sexa necesario. Si a situación sanitaria non o permitise, finalmente adaptárase.

Si se presenta unha suspensión da docencia presencial e posteriormente se regresa ás aulas, seguiremos o Plan de Continxencia aprobado no IES.